

פתרון הבחינה בעברית: הבנה, הבעה ולשון

יחידת לימוד אחת

מועד קיץ 2007 - שאלון א'

שאלון: 011107 , 210

מוגש על-ידי: ישראלה דויד, רחל נעים ואפרת לילוס

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשס"ז, 2007
מספר השאלון: 210, 011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	הבנה והבעה	—	50 נקודות
פרק שני	—	אוצר המילים והמשמעים,	}	26 נקודות
		שם המספר		
פרק שלישי	—	תחביר	}	24 נקודות
		ומערכת הצורות		
	—	סה"כ		100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

קרא את המאמר שלפניך, וענה על השאלות שאחריו.

האנגלית הופכת להיות דומיננטית יותר ויותר

(מעובד על פי: אקונומיסט, הארץ, 22/12/06, ועל פי: ר' רוזנטל, "אחלה של דאווין", פנים 33)

- פסקה א
- בסין 180 מיליון תלמידים לומדים אנגלית במערכת החינוך הרשמית של המדינה. ביפן יותר מ-20% מבני החמש משתתפים בשיעורים לדיבור באנגלית. מדינות כמו צילה ומונגוליה הכריזו שבעשור הקרוב או בשני העשורים הקרובים בכוונתן להפוך למדינות דו-לשוניות, שהשפה השנייה שלהן תהיה אנגלית.
- פסקה ב 5
- ברחבי העולם גוברת מגמה זו ללימוד אנגלית כשפה שנייה. בשנת 2006 דווח על קרוב ל-400 מיליון בני אדם הדוברים אנגלית כשפת אם ועל מספר דומה הדובר אותה כשפה שנייה. אנגלית היא גם השפה השלטת במחקר האקדמי היום. בשפה זו משתמשים בכנסים שמשתתפים בהם אנשי אקדמיה מכל העולם. יתר על כן כ-1500 תכניות לימודים לתואר שני באוניברסיטה מתנהלות באנגלית אף במדינות
- 10
- שבהן אין לשפה זו מעמד רשמי. האנגלית היא המקור לאוצר המילים בתחומים טכנולוגיים שונים (כמו בקרת תנועה אווירית), והיא שפת העבודה במספר הולך וגדל של חברות בין-לאומיות, הבחורות למקם את משרדיהן המרכזיים בלונדון מסיבה זו. אנגלית היא כיום שפת העבודה העיקרית גם באיחוד האירופי (התאחדות של מדינות באירופה), למרות העובדה שמספר השפות שאפשר להשתמש בהן באיחוד
- 15
- האירופי יגיע בקרוב ל-23. הפקידים הבכירים באיחוד נהנים לספר שריבוי השפות נועד לשמור על עיקרון דמוקרטי חשוב, שלפיו לכל מדינה יש זכות לנהל את עסקיה בשפתה. אולם פקידים אלה אינם מודים שריבוי השפות הוא בעצם "כאב ראש" יקר. לדוגמה, בשנת 2005 בלבד שילם האיחוד האירופי 1.1 מיליארד אירו על תרגום וביאור! תשלום זה ניתן לאנשי מקצוע שתרגמו 11 אלף החלטות ויותר מ-1.3 מיליון דפים של מסמכים. כדי להתגבר על קושי זה הושגה פשרה, שלפיה שפות העבודה העיקריות של האיחוד יהיו אנגלית, צרפתית וגרמנית, אולם בפועל שני שלישים מן המסמכים שהאיחוד האירופי מפרסם כיום כתובים באנגלית, כי נציגי מדינות רבות מעדיפים להשתמש בה ולא בצרפתית או בגרמנית.
- פסקה ד
- בישראל השפעתה הרבה של האנגלית על העברית החלה כבר בשנות השישים של
- 25
- המאה ה-20. באותה תקופה הושפעה התרבות הישראלית ממוזיקת הפופ הבריטית והאמריקאית, וכן גברה הפופולריות של הקולנוע, ובעיקר של סרטים אמריקאיים. עם השתלטות הטלוויזיה על תרבות הפנאי בישראל התחזקה השפעת האנגלית. כיום השפעתה ניכרת גם בתחומים אחרים, כגון טכנולוגיה וכלכלה, וכן במשלבים השונים של העברית – גם בעברית התקנית וגם בסלנג.

- 30 פסקה ה בישראל לימודי האנגלית תופסים מקום נכבד במערכת החינוך. שפה זו נלמדת החל מכיתה ד', ויש יישובים שאף מקדימים את לימודי האנגלית לשכבות גיל צעירות יותר. לדעת רבים, שליטה בשפה זו תעזור לילדים להשתלב בעתיד ב"כפר הגלובלי", בעיקר בתחום ההיי-טק. לעומתם, יש הסבורים כי אם לימוד אנגלית יבוא על חשבון מקצועות לימוד אחרים בעברית, יצא שכרם של התלמידים בהפסדם. החשש הוא שההשתלטות הגוברת של האנגלית תבוא על חשבון רמת השליטה של התלמידים בעברית, ובעקבות זאת יאבד הקשר שלהם עם המקורות, ותיפגע זהותם התרבותית-ישראלית.
- פסקה ו באשר לאנשים שאנגלית היא שפת האם שלהם, התפשטות האנגלית בעולם עשויה לכאורה להפוך את חייהם לקלים יותר. למעשה, מצבם אינו פשוט. דווקא מפני שהאנגלית הופכת נפוצה כל כך, הם עלולים להפסיד את היתרון התחרותי שהיה להם כאשר היו מיעוט שדיבר בשפה השימושית ביותר בעולם. יתר על כן מתברר כי דוברי אנגלית כשפת אם ממעטים ללמוד שפות זרות. פחות ופחות צעירים לומדים שפות זרות בבתי הספר בבריטניה. מגמה זו התגברה החל משנת 2004, כאשר ממשלת בריטניה התירה לבתי הספר להפוך את לימודי השפות הזרות של תלמידים מגיל 14 ומעלה ללימודי בחירה. בסקר שערכה הנציבות האירופית בשנה שעברה נמצא כי רק 30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה זרה!
- לדברי הבריטים, הם היו מוכנים ללמוד שפה נוספת, אילו ידעו באיזון שפה לבחור. לאלה מביניהם המעוניינים ללמוד שפה נוספת ויש להם נטייה למסחר ולעסקים, מומלץ לבחור באחת מהשפות הנוספות שהשימוש בהן גובר, כמו סינית-מנדרינית. הדיבור בשפה זו התפשט בקצב מהיר מאז החלה סין להתקרב למדינות המערב וליצור אתן קשרי מסחר. לאנשים שילמדו סינית-מנדרינית יהיה יתרון על פני יריביהם העסקיים, שירצו לפתוח עסק בסין, אך לא למדו שפה זו.
- פסקה ז יש הטוענים שדווקא התפשטות השימוש באנגלית עלולה לפגוע בה. ככל שיגדל המספר של דוברי אנגלית כשפה שנייה, עתידה של האנגלית יעבור בהדרגה לידיהם, ועקב כך המורכבות והגיוון שלה עלולים להיפגע. ז'אן פול נרייר, צרפתי שהיה סגן נשיא בחברת IBM, מתאר גרסה של אנגלית שרבים משתמשים בה, ואותה הוא מכנה "אנגלית גלובלית" או בקיצור "גלוביש". שפה זאת כוללת רק כ-1500 מילים, ואין בה צירופים, מילות קיצור או ביטויי הומור. היא כוללת רק את המילים העיקריות שבני אדם זקוקים להן לצורך תקשורת, יש בה משפטים קצרים בלבד, והיא מבטלת את השימוש בכל מה שמקשה על תקשורת בין אנשים מתרבויות שונות.

תשובה לשאלה 1

דוגמאות מהמאמר להתפשטות של האנגלית :

- א. פסקה ב' : "ברחבי העולם גוברת מגמה זו ללימוד אנגלית כשפה שנייה. בשנת 2006 דווח על...."
- ב. שורה 10 : "האנגלית היא המקור לאוצר המילים בתחומים טכנולוגיים שונים...."
- ג. פיסקה ג' : "אנגלית היא כיום שפת העבודה העיקרית גם באיחוד האירופי, למרות העובדה שמספר השפות שאפשר להשתמש בהן באיחוד האירופי יגיע בקרוב ל-23".
- ד. שורה 7 : "האנגלית היא גם השפה השלטת במחקר האקדמי כיום".
- ה. פיסקה א' : "בסין 180 מיליון תלמידים לומדים אנגלית במערכת החינוך הרשמית של המדינה".
- ו. פיסקה א' : "ביפן יותר מ-20% מבני החמש משתתפים בשיעורים לדיבור באנגלית".

תשובה לשאלה 2

- א. המסקנה שאפשר להסיק מפסקה ג' :
(4) באיחוד האירופי משתמשים בעיקר בשפה האנגלית כשפת עבודה.
- ב. נימוק :
שורה 22 - "....בפועל שני שלישים מן המסמכים שהאיחוד האירופי מפרסם כיום כתובים באנגלית, כי נציגי מדינות רבות מעדיפים להשתמש בה ולא בצרפתית או בגרמנית".

תשובה לשאלה 3

- עמדה ראשונה : תמיכה בלימוד האנגלית ובשליטה בה כבר מגיל צעיר.
נימוק : "שליטה בשפה זו תעזור לילדים להשתלב בעתיד ב"כפר הגלובאלי" בעיקר בתחום ההיי-טק."
- עמדה שנייה : התנגדות להשתלטותה הגוברת של האנגלית.
נימוק : לימוד האנגלית יבוא על חשבון מקצועות לימוד אחרים בעברית, רמת השליטה בעברית תיפגע, יאבד הקשר של התלמידים עם המקורות ותיפגע זהותם התרבותית ישראלית.

תשובה לשאלה 4

לאלה שאנגלית היא שפת אימם ממליצים ללמוד סינית-מנדרינית כיוון שהדיבור בשפה זו התפשט בקצב מהיר מאז החלה סין להתקרב למדינות המערב וליצור איתן קשרי מסחר. לאנשים שילמדו שפה זו יהיה יתרון על פני יריביהם העסקיים שלא למדו שפה זו וירצו לפתוח עסק בסין.

תשובה לשאלה 5

א. שתי השפעות של התפשטות האנגלית על אלה שזו שפת אימם :

- (1) הם עלולים להפסיד את היתרון התחרותי שהיה להם כאשר היו מיעוט שדיבר בשפה זו שהינה השימושית ביותר בעולם.
- (2) פחות ופחות צעירים לומדים שפות זרות בבתי הספר בבריטניה- רק 30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה זרה.

ב. התפשטות האנגלית פוגעת בה שכן הגידול במספר דוברי האנגלית כשפה שנייה יפגע במורכבות שלה ובגיוון שלה.
 האנגלית הופכת להיות "אנגלית גלובאלית" כלומר : שפה מצומצמת הכוללת 1500 מילים ומשפטים קצרים בלבד להם נזקקים אנשים לשם תקשורת.
 צירופים, מילות קיצור, ביטויי הומור ומשפטים מורכבים מתבטלים.

תשובה לשאלה 6

לשאלה כזו תיתכנה תשובות שונות ומגוונות לפי דעתו של כל תלמיד.

תשובה לשאלה 7

שאלת סיכום- על הנבחן לכתוב סיכום.

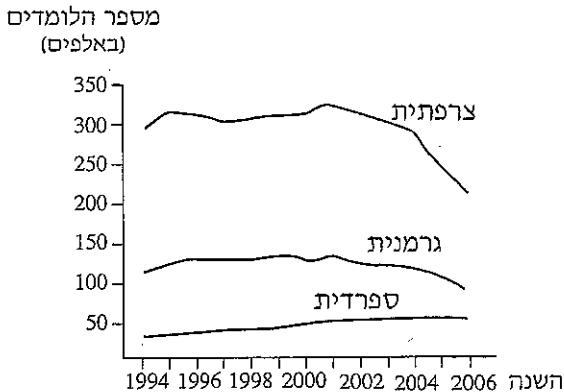
תשובה לשאלה 8

- א. על-פי הטבלה, מספר דוברי האנגלית כשפה שנייה בשנת 1999 עמד על 150 מיליונים, ואילו עפ"י פסקה ב' במאמר, מספר דוברי האנגלית כשפה שנייה בשנת 2006 היה קרוב ל-400 מיליון אנשים. ניתן להסביר הבדל זה בכך שהאנגלית הפכה לשפה השלטת במחקר האקדמי כיום, וזו השפה שבה משתמשים בכנסים של אנשי אקדמיה מכל העולם. בנוסף, כ-1500 תכניות לימודים לתואר שני באוניברסיטאות מתנהלות באנגלית גם במדינות שאין לשפה זו מעמד רשמי. לא זו בלבד, האנגלית היא גם שפת העבודה במספר הולך וגדל של חברות בינלאומיות, והיא אף שפת העבודה העיקרית באיחוד האירופי. כמו כן האנגלית היא המקור לאוצר המילים בתחומים טכנולוגיים שונים. כל הסיבות הללו ממריצות אנשים רבים הרוצים להתקדם ולהשתלב בשוק העבודה והאקדמיה, ללמוד אנגלית כשפה שנייה.
- ב. מטבלה שפורסמה באתר האינטרנט ועוסקת בשפות הנפוצות בעולם בשנת 1999, עולה כי מספר דוברי סינית-מנדרינית כשפת אם הוא 937 מיליון, ולעומת זאת מספר דוברי סינית-מנדרינית כשפה שנייה הוא 20 מיליון. בהשוואה לכך מספר דוברי האנגלית כשפת אם הוא 322 מיליון, ואילו מספר דוברי האנגלית כשפה שנייה הוא 150 מיליון. אחת המסקנות העולה מנתונים אלו היא כי מספרם של דוברי סינית-מנדרינית כשפת אם גדול יותר, אך השפה המועדפת ללימוד כשפה שנייה היא אנגלית.

9. עיין בתרשים שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

מספר בני ה-14 הלומדים שפה זרה בבתי הספר התיכוניים בבריטניה

(מתוך כתב העת Economist, דצמבר 2006)

- א. לאיזו פסקה במאמר קשורים הנתונים שבתרשים? העתק מפסקה זו משפט לביסוס תשובתך. (4 נקודות)
- ב. כתוב פסקה קצרה ורצופה (לא בנקודות) על שני שפות שתבחר מן התרשים. בכתיבתך השווה בין השפות שבחרת מבחינת מספר הלומדים אותן בשנת 1994 לעומת מספר הלומדים אותן בשנת 2006, והצג מסקנה שאפשר להסיק מן הנתונים. (5 נקודות)

* : 1AÆ- ; À Í À ; µÍ Î Ì

/המשך בעמ' 7/

תשובה לשאלה 9

א. הנתונים בתרשים קשורים לפסקה ו'.

שורה 43: "מתברר כי דוברי אנגלית כשפת אם ממעטים ללמוד שפות זרות. פחות ופחות צעירים לומדים שפות זרות בבתי הספר בבריטניה".

ב. בתרשים מדצמבר 2006 שעוסק במספר בני ה-14 הלומדים שפה זרה בבתי הספר התיכוניים בבריטניה, עולה כי בשנת 1994 למדו 300 אלף תלמידים צרפתית, וכ-100 אלף למדו גרמנית. לעומת זאת בשנת 2006 פחת מספרם של לומדי הצרפתית כשפה שנייה ל-200 אלף, ומספרם של לומדי הגרמנית פחת אף הוא. אחת המסקנות העולה מן הנתונים היא כי בשנת 2006 פחת מספר הצעירים הלומדים שפות זרות בבתי הספר בבריטניה בהשוואה למספרם בשנת 1994.

פרק ב – אוצר המילים והמשמעים ושם המספר (26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 10-15.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. לפניך הערך **מקצוע**, כפי שהוא מוצג במילון **אבן שושן** (2003) ובמילון **רב מילים**. קרא את הערכים משני המילונים, וענה על שלושת הסעיפים א-ג שאחריהם. (סה"כ – 9 נקודות)

מילון רב מילים

מקצוע, מקצוע שם ז'

1. משלה יד, ובייחוד כזה הדורש לימוד או התמחות; עיסוק שמתפרנסים ממנו, עבודה שאדם הוכשר לעסוק בה. – מה המקצוע שלו? – הוא רפא. • אבא שלה מהנדס במקצוע, אבל היום הוא עובד בתחום אחר. 2. שדה לימוד או שדה התמחות כלשהו; תחום מוגדר של לימודים או של התמחות הכלול בתוך תחום רחב ומקיף יותר. כדורסל, ריצה וקפיצה לגובה הם מקצועות ספורט. • תוכנית הלימודים של בית הספר כוללת מקצועות לימוד שונים, ובהם חשבון, לשון, תנ"ך, טבע, גיאוגרפיה ועוד. [מקצועות; ק.צ.ע.]
@ התקציע, התקציעות, מקצוע, מקצועי, מקצועי, מקצועיות, מקצוע, מקצוענות, מקצועני

מקצוע, מקצוע שם ז'

גיאומטריה צלע; קו ישר הנוצר ממפגש של שתי פאות של גוף הנדסי כלשהו. בקובייה יש 12 מקצועות. [מקצועות; ק.צ.ע.]

מילון אבן שושן

א. **מקצוע** ז' [מן קצע] 1. פְּנֵה, זְוִית: "בְּן עֵשָׂה לְשֵׁנֵיהֶם, לְשֵׁנֵי הַמְּקָצְעֹת" (שמות לו ט). "וַיַּעֲבֹרְנִי אֶל-אַרְבַּעַת מְקָצְעֵי הַחֲצָר, וְהִנֵּה חֲצָר בְּמִקְצֵעַ הַחֲצָד, חֲצָר בְּמִקְצֵעַ הַחֲצָר" (יחזקאל טו כח). "הַמִּתְחַמֵּה וְנִתְנַהַּ בְּמִקְצֵעַ, בֵּין הַכֶּבֶשׂ לַמִּזְבֵּחַ" (חמ"ד א ר). "אֶל עֶבֶר הַקִּיר, בְּמִקְצֵעַ הָאֶפֶל" (ביאליק, המחמיר). "בְּמִקְצֵעַ בֵּין הַמִּכָּה לַחֲלוּץ, בְּמִקְרָחוֹ שֶׁל פֶּתִי-הַמְּוֹדָשׁ" (עגנון, אלו ט).
2. [בגופים הנדסיים] צֶלַע, חֶקֶר הַיָּשָׁר הַנוֹצֵר בְּמִקּוֹם הַפְּגִיעָה שֶׁל שְׁתֵּי פְּאוֹת: בְּקִבְּיָה שְׁנַיִם עֶשֶׂר מְקָצְעוֹת. – [מקצועי, מקצועות, מקצועות, מקצועות, גם מקצועיים, מקצועי-]
ב. **מקצועי** ז' [הרחבה מן א. מקצוע 1; לדעת אחרים: מן א. מקצוע כשנינו כתיב] 1. פְּרָק, פְּרָשָׁה, עֲנָף, עֲנָן או נושא אחר מְדַבֵּר מְקִיף וְכוּלְלֵ: "הַרְוֵצָה שֶׁיִּחַפְּסִים יַעֲסֵק בְּרִינֵי-מְמוֹנֹת, שְׁאִין לָךְ מְקָצְעַ פִּתְרוּהָ גְדוֹל מְהֵן" (בבא בתרא י ח). "אֵלֶּה שְׁמוֹנֶה מְקָצְעֵי-הַתּוֹרָה, גּוֹפֵי-הַלְכוּת" (חוספאת חגיגה א ט). "מְקָצְעַ סְפָרוֹתַי זֶה גְדוֹל הוּא בְּכַפּוֹת וּבְאֵיכוֹת" (ביאליק, לכניסה של האגדה). מְקָנִית הַלְמוּזִים בְּבֵית הַסֵּפֶר מְחַלְקֵת לְמְקָצְעוֹת שׁוֹנִים: תְּנִיף, לְשׁוֹן, חֲשׁוּבוֹ, הַחֲשָׁמְלוֹת וְכוּ'. פְּלוּנֵי מְמַחֶה בְּמִקְצֵעַ הַרְדִּיּוֹ. 2. מְשַׁלֵּת יָד, אֲמִנּוֹת שְׂאֵרֵם הַתְּמַחֶה בָּהּ או שְׁהִיא עוֹסֵק בָּהּ לְפָרְנָסוֹ: נְגִרְוֹת, תִּשְׁתָּה, רַפְּנָא, הוֹרְנָא, פְּקִירְוֹת – הֵם מְקָצְעוֹת. פְּלוּנֵי הוּא בַּעַל מְקָצְעַ מַעֲלָה. מַה מְקָצְעֵךְ? – [מקצועי, מקצועות, מקצועות, גם מקצועיים, מקצועי-]

א. העתק ממילון רב מילים:

- (1) את ההגדרה של המילה "מקצוע" המתאימה לשורה 19 במאמר. (2 נקודות)
- (2) את ההגדרה של המילה "מקצועי" המתאימה לשורה 34 במאמר. (2 נקודות)
- ב. איזו הגדרה של המילה "מקצוע" מופיעה במילון אבן שושן ואיננה מופיעה במילון רב מילים, ומה אפשר ללמוד מכך על מה שמאפיין כל אחד ממילונים אלה? (3 נקודות)
- ג. העתק מאחד מן המילונים שלעיל הגדרה אחת הכוללת גם נְדַפְנוֹת וגם הגדרה קלסית. (2 נקודות)

À Á Â Ã Ä Å Æ Ç È É Ê Ë Ì Í Î Ï Ñ Ò Ó Ô Õ Ö × ÷

תשובה לשאלה 10

- א. (1) הגדרה מספר 1: "משלח יד, ובייחוד כזה הדורש לימוד או התמחות; עיסוק שמתפרנסים ממנו, עבודה שאדם הוכשר לעסוק בה".
- (2) הגדרה מספר 2: "שדה לימוד או שדה התמחות כלשהו; תחום מוגדר של לימודים או של התמחות הכלול בתוך תחום רחב ומקיף יותר".
- ב. הגדרה שאינה מופיעה במילון "רב מילים" היא הגדרה מספר 1: פינה, זווית. ניתן ללמוד מכך שמילון "אבן שושן" הוא מילון דיאכרוני המציג את הערך על רבדיו השונים כולל פירושים השייכים ללשון מקרא, ללשון חכמים ולתקופת ההשכלה. מילון "רב מילים" הוא מילון סינכרוני המתיחס בעיקר לפירושים הרווחים בימינו.
- ג. התשובה על גבי טופס הבחינה.

11. "רק 30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה זרה!" (שורה 46)
לפניך רשימת מילים וביטויים. העתק למחברתך את המילים / ביטויים שמקובל לצרף אליהם את הפועל "לנהל". (4 נקודות)

משא ומתן; יומן; מכתב; סיפור; שפה; דיון; לבוש; עסק; אורח חיים.

12. א. **א** "שליטה באנגלית תעזור לילדים להשתלב בעתיד בכפר הגלובלי." (על פי שורה 32)

מה המשמעות של הכינוי "כפר גלובלי" בהקשר זה?
העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- (1) יישובים קטנים הנמצאים במקומות שונים על פני הגלובוס.
- (2) אזור תעשייה שיש בו ריכוז של מפעלי טכנולוגיה עילית (היי-טק).
- (3) רשת מזון בין-לאומית שהסניפים שלה מפוזרים כיום בכל העולם.
- (4) העולם כיום, שבו מידע יכול לעבור ממקום למקום במהירות.

ב. "אם לימוד האנגלית יבוא על חשבון מקצועות לימוד אחרים בעברית,

יצא שכרם של התלמידים בהפסדם." (שורות 33-34)

מהי משמעות הביטוי "יצא שכרו בהפסדו"?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- (1) הפסיד יותר ממה שהרוויח.
- (2) מכיוון שהשקיע יותר – הרוויח.
- (3) הרוויח יותר ממה שהפסיד.
- (4) מכיוון שלא השקיע מספיק – הפסיד.

13. בקטע מופיעה המילה "משלבים" (שורה 28).

באיזה משפט מהמשפטים (1)-(4) שלפניך נכון להשתמש במילה **משלבים**?

העתק למחברתך את המשפט הנכון. (4 נקודות)

- (1) רוב העולים החדשים דוברים כמה משלבים: רוסית או אמהרית וגם עברית.
- (2) במסגרת השיעורים לחינוך גופני התלמידים נדרשים לטפס על משלבי הסולם.
- (3) בסיפור זה המחבר אפיין את הדמויות באמצעות שימוש במשלבי לשון שונים.
- (4) בחינות המיון ללקחת המחול של בית הספר כוללות משלבים רבים.

שם המספר (5 נקודות)

14. בכל אחד מהמשפטים (1)-(3) בחר בצורה הנכונה של שם המספר והעתק אותה למחברתך (כולל הניקוד). (3 נקודות)
- (1) בקרוב אפשר יהיה להשתמש באיחוד האירופי בעשרים ושלושה / עשרים ושלוש שפות.
- (2) המאמר נכתב בעשרים ושניים / עשרים ושניים בדצמבר 2006.
- (3) מספר המשתתפים בכינוס היה גבוה פי שניים / שניים ממספר המשתתפים בכינוס הקודם.

15. לפניך משפט ובו מספר. כתוב את המספר במילים. (2 נקודות)
- אנשי מקצוע תרגמו 11,000 החלטות.

«» Æ Ì ÇÀ

פרק ג – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (16-19) וארבע מתחום מערכת הצורות (20-23).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).

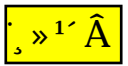
תחביר

16. א. לפניך שלושה משפטים III-I.

I. לכל נציג שמדינתו משתייכת לאיחוד האירופי, נשמרת זכות הדיבור בשפתו הלאומית.

II. האנגלית משמשת שפת עבודה במספר גדול של חברות בין-לאומיות, משום כך רבות מהן ממקמות את המשרדים הראשיים שלהן בלונדון.

III. בשנת 2005 שילם האיחוד האירופי 1.1 מיליארד אירו על תרגום מסמכים.

העתק למחברתך את מספרי המשפטים III-I, וליד כל משפט ציין את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

ב. לפניך משפט מן המאמר, ואחריו מוצעות שתי דרכים לניתוח התחבירי, אך רק אחת מהן נכונה.

בסין 180 מיליון תלמידים לומדים אנגלית במערכת החינוך הרשמית.

העתק למחברתך את הדרך הנכונה לניתוח המשפט.

משלים פועל	משלים שם (לוואי)	נשוא	נשוא	משלים שם (לוואי)	משלים שם (לוואי)
I. בסין	180 מיליון תלמידים	לומדים	אנגלית	במערכת החינוך	הרשמית

משלים פועל	נשוא	נשוא	משלים פועל	משלים פועל	משלים שם (לוואי)
II. בסין	180 מיליון תלמידים	לומדים	אנגלית	במערכת החינוך	הרשמית

17. לפניך שלושה משפטים III-I.

- I. על אף אוצר המילים המצומצם ב"אנגלית הגלובלית" היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.
- II. אף על פי שאוצר המילים ב"אנגלית הגלובלית" מצומצם, היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.
- III. ב"אנגלית הגלובלית" יש אוצר מילים מצומצם, ולמרות זאת היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

א. (1) בשלושת המשפטים I, II, III קיים אותו קשר לוגי. מהו?
(2) במשפט I. החלף את מילת הקישור במילת קישור אחרת שתבטא אותו קשר לוגי, בלי לשנות את הסוג התחבירי של המשפט.

Q̄ » #î ï ÂÄ

ב. לפניך משפט II:

אף על פי שאוצר המילים ב"אנגלית הגלובלית" מצומצם, היא מאפשרת תקשורת בין דוברי שפות שונות.

μî ï ÂÄ

העתק למחברתך את המשפט, וציין את סוגו התחבירי.
אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית/הפסוקיות; אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – תחם את האיברים.
ציין את התפקיד התחבירי של המילה המודגשת בקו.

18. א. לפניך ארבעה משפטים IV-I, ובכל אחד מהם מודגשת המילה אנגלית.

î ï ÂÄ

ÄEÄî ï ÂÄ

f/2¹¹ÄÄî ï ÄÄ Ä

f/2¹¹ÄÄî ï ÄÄ Ä

- I. בישראל האנגלית תופסת מקום נכבד בבתי הספר.
- II. באיחוד האירופי מסמכים רבים נכתבים באנגלית.
- III. שליטה באנגלית תעזור לילדים להשתלב ב"כפר הגלובלי".
- IV. בגני הילדים ביפן בני החמש לומדים את השפה האנגלית.

ציין מהו התפקיד התחבירי של המילה "אנגלית" בכל אחד מהמשפטים.

את התפקידים בחר רק מהרשימה שלפניך:

נושא, נשוא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

ב. (1) לפניך שני צירופי סמיכות מיוחדים. מהי דרך היידוע של כל אחד מהצירופים?

½ÄÄî ï 3ÄÄî ÄÄ

• ממשלת סין

f/2¹¹ÄÄî ï 3ÄÄî ÄÄ

• שפת עבודתו

(2) לפניך שני צירופי סמיכות. כתוב את צורת הרבים של כל אחד מהם.

ÄÄî ï ÄÄ

• עורך דין

î ï ½ÄÄî ÄÄ

• שפת דיבור

19. א. לפניך משפט.

אנשי עסקים באנגליה אומרים שהם היו לומדים שפה זרה, אילו ידעו איזו שפה

תועיל להם בעסקיהם.

שחבר את המשפט הנתון למשפט מורכב בדיבור ישיב.

ב. בכל אחד מהמשפטים II-I, העתק למחברתך את הצורה הנכונה של הפועל המודגש.

I. דווקא השימוש הנרחב באנגלית כשפה שנייה **פוגע** / פוגעת בה.

II. שמעתי את אחד מאנשי העסקים הלומדים סינית-מנדרינית **אומר** / אומר

כי הסינית היא שפה קשה.

מערכת הצורות

20. לפניך טבלה, ובה פעלים בצורת הסביל.

פועל בצורת הפעיל	בניין	שורש	הפועל בצורת הסביל
אַא	אַע	אַי !	(1) התשלום נתן לאנשי מקצוע.
אַי	אַע	אַי !	(2) ההחלטות של האיחוד האירופי תרגמו לשפות שונות.
אַע	אַע	אַי !	(3) לפני עשרים שנה השגה פשרה בעניין השפות.
אַע	אַע	אַי !	(4) בישראל יש הסבורים כי על אף לימודי האנגלית בגיל צעיר, לא תנזק שליטתם של התלמידים בעברית.

העתק למחברתך את הפועל המודגש מהעמודה הימנית.

לכל פועל שהעתקת כתוב:

— את השורש שלו.

— את הבניין שלו.

— פועל בצורת הפעיל מאותו שורש (הוסף ניקוד חלקי במילה שיכולה להיקרא

בכמה דרכים).

21. א. העתק למחברתך את הטבלה שלפניך, והשלם אותה.
 שים לב: בכל שורה השלם את המילים החסרות על פי אותו שורש ואותו בניין של המילה הנתונה (הוסף ניקוד חלקי במילה שיכולה להיקרא בכמה דרכים).

שם הפועל	הפועל	שם הפעולה
שם הפועל	הפועל	שם הפעולה
פְּרָסוּם	פָּרַס	פְּרָסוּם
לְהַתְפַּשֵּׁט	הִפְשִׁיחַ	הִפְשִׁיחַ
לְיַצֵּר	יָצַח	יָצַח
בְּקָרָה	יָעַר	יָעַר
שָׁלַט	שָׁלַט	שָׁלַט

- ב. "מומלץ לבחור באחת מהשפות הנוספות שהשימוש בהן גובר" (שורה 49)
 מהי צורת העתיד של הפועל גוֹבֵר?

העתק למחברתך את התשובה הנכונה (כולל הניקוד).

יְגַבֵּר , יִתְגַּבֵּר , יִתְגַּבֵּר , יִגְבֵּר

22. א. בכל אחד מהמשפטים III-I העתק למחברתך את צורת הפועל הנכונה.
 I. מספר דוברי האנגלית הולך וגוֹדֵל / וגוֹדֵל משנה לשנה.
 II. הסדרן אמר לנוכחים: "הַכְּנָסוּ" / כְּנָסוּ לאולם, הדיון יתחיל מיד.
 III. הנציג הצרפתי אמר: "אני יִתְחַיֵּל" / אֶתְחַיֵּל בהצגת הנושאים לדיון.
 ב. לפניך ארבעה פעלים.

הַתְחַיֵּל , מְצַיֵּעַ , הַשְׁתַּתְקָה , תִּכְרִיר

(1) איזה פועל יוצא דופן מבחינת הבניין, ומהו הבניין שלו? אֶיֶּי , אֶיֶּי , אֶיֶּי , אֶיֶּי

(2) מהו הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים? אֶיֶּי

(שים לב: שאלה 23 בעמוד הבא.)

23. א. לפניך ארבעה שמות:

מקצועיות, מקצוע, מקצועי, מקצועה
(מכונה המשמשת לשיוף ולליטוש של מתכות)

מיין את השמות לשתי דרכי תצורה, וציין מהי דרך התצורה של כל קבוצה.

ב. בשני המשפטים II-I מודגש השם מקצוען.

- I. מתרגם זה הוא מקצוען בתחומו. — **יֵאָמְרֵי אֵלֶּי**
 II. מקצוען של הבנות הוא תכנות מחשבים. — **יֵאָמְרֵי אֵלֶּי**

לכל משפט ציין אם הצורן הסופי □ן במילה מקצוען הוא צורן גזירה או צורן נטייה.

יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	←
יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	
יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	יֵאָמְרֵי אֵלֶּי	

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך